

Reservation

Vänsterpartiet förstår förvaltningens sätt att presentera och försöka lösa dilemmat där behoven överstiger anvisad budgetram med 57 200 tkr inför 2024, dvs att kunna lägga en budget inom den budgetram som kommunstyrelsen har bestämt. Vi har all respekt för detta arbete, men kan i nuläget inte ställa oss bakom besparingsförslagen.

Vi anser att politiken har ett ansvar att fånga upp de signaler som förvaltningen så tydligt beskriver, det vill säga att socialnämnden behöver mer resurser för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag samt möta de ökade behoven hos invånarna. Förvaltningen beskriver i sina underlag att höja ambitionsnivå är svårt att sja om, då det nu gäller "anpassningar" för att klara vår lagstyrda verksamhet och i flera fall inte riskera vite. Detta signalerar allvar kring resursbehoven.

Samtidigt har staten och regionen gett kommunerna nya och utökade uppdrag. Bland annat höjdes riksnormen för försörjningsstöd för 2023, allt fler uppdrag blir lagstadgade, nya krav kring en god och nära vård. En ny socialtjänstlag träder i kraft under 2025 där en stor del handlar om att förstärka det förebyggande arbetet. Kompetensförsörjning och kvalitetssäkring är stora utmaningar framöver då behoven framförallt hos den äldre och yngre befolkningen ökar, däribland aktuella volymökningar gällande LSS beslut och placeringar av barn och unga.

Den anvisade budgetram som socialnämnden tilldelats kommer inte att räcka till för de ökade kraven och behoven. Flera av föreslagna besparingsåtgärderna är som beskrivs i konsekvensanalysen kontraproduktiva och kommer med stor sannolikhet på sikt leda till kostnadspådrivningar och kan få förödande konsekvenser på både lång och kort sikt såväl ur ett medarbetarperspektiv som ur ett brukarperspektiv. Frågan bör lyftas hur resurser kan omfördelas inom hela kommunens verksamhetsområde för att kommunen och socialförvaltningen ska klara välfärdsuppdraget ekonomiskt. Även de fackliga företrädarna uttrycker att det måste ges rimliga förutsättningar att upprätthålla en säker arbetsmiljö.

Besparingsåtgärd nr 4, att fortsätta pausa heltid som norm, som innebär att fortsatt rasera flera års arbete i förvaltningen för en bättre arbetsmiljö, vore dessutom förödande för jämställdheten och är moraliskt anmärkningsvärt. Att fortsätta pausa detta arbete innebär precis som Kommunal beskriver i sitt yttrande försämrade arbetsförhållanden, minskad attraktionskraft som arbetsgivare, tappad kompetens, kvaliteten påverkas, personalomsättningen och sjukskrivningar riskerar att öka, upplevelser och tryggheten hos vårdtagare försämras och det kommer bli allt svårare att kunna leva på sin lön som undersköterska. Att ta bort möjligheten till heltid går helt emot SKR:s riktlinjer. Vänsterpartiet anser detta vara hot mot jämställdheten och en kvinnofientlig åtgärd, då detta i huvudsak drabbar kvinnor.

Att föreslå denna åtgärd då förvaltningen står inför ett läge där det råder brist på kompetens och personalresurser med en ökande personalomsättning och höga sjukskrivningstal över rikssnitt, ser vi som väldigt olyckligt. Vi är även likt de fackliga företrädarna kritiska till att förvaltningen inte kunnat tala om hur mycket som sparats på denna åtgärd, eller hur mycket som förväntas sparas vid en fortsatt paus. Vi ser också med stor oro på att en paus som förlängs allt mer rör sig mot en permanent åtgärd, där det blir

allt svårare att återgå till rätten till heltid.

Besparingsåtgärd nr 1, att utreda vad som kan göras för att minska kostnaderna för placeringar av barn och unga inom IFO och den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar, ser vi inte logiken i hur detta skulle vara kostnadsdämpande. Då en utredning med största sannolikhet kommer landa i vad den nya socialtjänstlagen pekar på och förpliktar, dvs att arbeta mer med det förebyggande och uppsökande arbetet. Detta kommer inledningsvis att krävas mer resurser.

Besparingsåtgärd nr 3, att samlokalisera fler verksamheter inom daglig verksamhet för LSS. Detta tror Vänsterpartiet är fel väg att gå utifrån dialog med personal, brukare, verksamheterna och aktuell forskning. Större enheter motverkar att kunna arbeta på individnivå och möta de olika behoven, vilket gör det svårare att även arbeta med stegförflyttning och förbereda för extern placering.

Något att åter lyfta gällande omfördelning av resurser är att då volymökningen av beslut på daglig verksamhet enligt LSS bidrar till att kommunens LSS-utjämningsbidrag ökar, håller vi med förvaltningen att det vore rimligt att ekonomiska behov täcks upp av del av detta bidrag. Istället för att som konsekvens behöva skära ner på andra verksamheter. Det är olyckligt att förvaltningen, trots påpekande under flera år, inte fått gehör för detta.

Gällande försörjningsstödskostnader, **besparingsåtgärd nr 2**, som är förknippat med arbetsmarknadspolitik, integrationspolitik samt förändrade regelverk och organisering hos Försäkringskassa och Arbetsförmedling, vilket till stora delar ligger utanför socialförvaltningens kontroll. Så är det kommunstyrelsen som är ansvarig för arbetsmarknadsenheten men Socialförvaltningen som är utförare, därför kan det inte vara enbart socialförvaltningens ansvar att klara dessa kostnader, vilket också upprepas år efter år.

Att ett gemensamt arbete startats inom kommunens organisation "att gå från försörjningsstöd till yrkesliv" är nödvändigt. Men innan vi kan se tillräcklig med positiva effekter behöver frågan lyftas till kommunstyrelse och kommunfullmäktige om hur finansieringen långsiktigt ska lösas men samtidigt inför MRP 2025-2027 på ett sätt som inte kostnadsbelastar socialförvaltningen, med ständiga neddragningar för andra målgrupper eller försämrad arbetsmiljö som konsekvens. Budgetförstärkningar anser vi därför behöver ske, annars är det inte möjligt att få en budget i balans i denna del, precis som det inte heller varit under flera år tillbaka i tiden.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål gällande socialnämndens verksamhet och flera förväntade resultat kommer inte att kunna uppfyllas med den föreslagna budgettilldelningen. Vilket med stor sannolikhet kommer påverka övrig kommunal verksamhet till det sämre. Utifrån denna bakgrund instämmer Vänsterpartiet i Kommunals yttrande gällande åtgärdsförslagen som innebär försämrad arbetsmiljö och socialförvaltningens konsekvensbeskrivning och bedömning att socialnämnden behöver tillföras ytterligare budget för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag.

Ida Hildingsson och Johan Olsson
Vänsterpartiet - 2024-04-16

